

MINISTERUL DE INTERNE

Directorat General de Securitate

1963-1970

10.1

DOSAR Nr. 1 /1963-1970

REFERITOR

DOCUMENTE primite la Securitate

ca. 1.000 pagini diverse;

- Comunicatii

- Adrese

- Indicații

in anii 1963-1970

DATA INCEPERII

09.05.1963

DATA INCHEIERII

31.12.1970

FILE

239

276

VOL.

1

INVENTARIAT SUB Nr.

TERMEN DE PASTRARE

PERMANENT ANI

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

SECRETARIATUL GENERAL
AL
CONSILIULUI DE MINISTRI

Nr. 904/ID

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Nr. 2745 18 mai 1968
20.01.68

IV - B

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECRETARIATUL AFACERILOR INTERNE
INTRARE Nr. 60808
Zila 20 mai 1968

16

C a t r e

- 0 puse
- Traian Blacu

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Tov. ministru Cornel Onescu

Vă facem cunoscut că s-au aprobat
propunerile Ministerului Afacerilor
Externe, cuprinse în materialul alăturat,
cu privire la poziția Republicii Socia-
liste România față de semnarea și ratifi-
carea Pactelor drepturilor omului.

Fond de
mentar

SECRETAR GENERAL,

Ion Drăgan

Ion Drăgan

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

MINISTERUL
AFACERILOR EXTERNE
Direcția Organizații
Internationale
Nr.09/464

Cancelaria C.C. al P.C.R.
Nr. 1420/ M.V. 1968.

14
14

NOTA DE PROPUNERI
=====

Referitor: Poziția Republicii Socialiste România
privind semnarea și ratificarea Pact-
telor drepturilor omului

I. La 16 decembrie 1966, Adunarea generală a ONU a adoptat în unanimitate Pactul asupra drepturilor economice, sociale și culturale și Pactul asupra drepturilor civile și politice.

Elaborarea și adoptarea celor două pacte a constituit un domeniu important de activitate al Națiunilor Unite desfășurată de-a lungul a peste 17 ani.

Fată de dispozițiile proiectelor inițiale propuse spre examinare organismelor O.N.U. textele pactelor adoptate poartă amprenta influenței tot mai puternice pe arena internațională a forțelor progresiste și democratice.

România executându-și drepturile ce derivă din calitatea sa de membră a ONU, a participat activ la procesul de elaborare și definitivare a prevederilor celor două pacte, inițiind sau sprijinind propunerile care lărgeau caracterul lor democratic.

18

II. Pactele cuprind prevederi de însemnătate deosebită pentru dezvoltarea progresistă a dreptului internațional contemporan. Astfel, sînt înscrise dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta și de a dispune de bogățiile și resursele lor naturale, interdicția propagandei de război etc. Totodată, sînt reafirmate principiile democratice ale dreptului constituțional ca interdicția discriminărilor pe considerente naționale, rasiale sau religioase, garanțarea dreptului la viață și integritate corporală, la libertatea și securitatea persoanei, egalitatea tuturor în fața legii, principiul neretroactivității legii penale, libertatea de conștiință, dreptul la muncă, dreptul tuturor de a participa, în mod direct sau prin reprezentanți, la conducerea treburilor publice.

Măsurile de punere în aplicare a prevederilor celor două pacte au la bază un sistem de rapoarte periodice prin care statele părți prezintă Consiliului Economic și Social și Comisiei drepturilor omului - pentru drepturile economice, sociale și culturale - și unui comitet internațional al drepturilor omului special stabilit - pentru drepturile civile și politice, acțiunile întreprinse și progresele realizate în asigurarea respectării drepturilor recunoscute prin pacte.

Organele menționate examinează rapoartele statelor părți și fac recomandări de ordin general cu privire la acestea. Sistemul de rapoarte de acest fel se aplică în practica curentă a Națiunilor Unite. Tara noastră prezintă în mod obișnuit astfel de rapoarte.

Pactul drepturilor civile și politice în articolul 41 recunoaște, sub rezerva acceptării exprese din partea fiecărui stat, competența Comitetului drepturilor omului de a primi și examina comunicări din partea unui stat în care acesta pretinde că un altul își încalcă obligațiile asumate prin pact.

Același comitet este împuternicit să examineze plîngerile din partea unor cetățeni care pretind că propriul

18

lor stat sau altul le-a încălcat drepturile recunoscute în pact.

Competența Comitetului de a examina astfel de plângeri este prevăzută într-un instrument separat - Protocolul facultativ la Pactul drepturilor civile și politice - deschis spre semnare și ratificare statelor interesate o dată cu adoptarea celor două pacte.

Intrucât articolul 41 din Pactul drepturilor civile și politice și dispozițiile Protocolului facultativ permit statelor sau cetățenilor acestora să ceară unui for internațional anchetarea politicilor interne a altor guverne, fapt care contrazice principiile suveranității și neamestecului în treburile interne ale statelor, nu se pune problema acceptării articolului 41 sau semnării și ratificării Protocolului facultativ de către țara noastră. De altfel, o bună parte dintre membrii Adunării generale a ONU au manifestat rezerve serioase în legătură cu oportunitatea adoptării acestor dispoziții.

Arătăm, în același timp, că cele două pacte nu consacără principiul universalității tratatelor internaționale multilaterale, stabilind că pot deveni părți numai statele membre ale ONU, ale instituțiilor specializate, sau părți la Statutul Curții Internaționale de Justiție, precum și cele care sînt invitate să adere de către Adunarea generală a ONU.

III. În vederea formulării de propuneri privind stabilirea poziției României față de semnarea și ratificarea pactelor drepturilor omului, Ministerul Afacerilor Externe s-a adresat Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Institutului de Cercetări Juridice, solicitîndu-le punctul de vedere.

Din analiza răspunsurilor primite rezultă că nici una dintre instituțiile menționate nu ridică obiecțiuni de fond care să excludă posibilitatea semnării și ratificării pactelor de către țara noastră.

Observațiile lor concordă asupra faptului că majoritatea dispozițiilor celor două pacte se regăsesc în constituția și actele normative ale țării noastre, în multe cazuri legislația țării noastre dând chiar un conținut mai larg drepturilor prevăzute în pacte, iar sistemul de garantare a acestora fiind mai bine organizat..

Totuși, între prevederile pactelor și legislația română există anumite deosebiri. Astfel, unele drepturi și libertăți consacrate în pacte nu sînt incluse în legislația noastră. Spre exemplu, libertatea părinților și a tutorilor de a alege pentru copii instituții de învățămînt altele decît cele de stat ca și dreptul angajaților la grevă (Art. 13 și 8 din Pactul asupra drepturilor economice, sociale și culturale).

De asemenea, în unele cazuri formularea drepturilor prevăzute în pacte este mai largă decît cea cunoscută de legislația română. Astfel, articolul 19 din Pactul asupra drepturilor civile și politice recunoaște oricărei persoane libertatea de informare, înțelegîndu-se prin aceasta libertatea de a cerceta, a primi și răspîndi informații sau idei de orice fel, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, imprimată sau artistică precum și prin alte mijloace la alegerea sa, iar articolul 12 pct. 2 din același pact prevede că orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv propria sa țară, și nu poate fi privată în mod arbitrar de dreptul de a intra în propria sa țară.

Sînt, de asemenea, unele deosebiri între prevederile pactelor și dispozițiile unor acte normative interne privind, în special, dreptul procesual penal. Astfel, art. 14 din Pactul asupra drepturilor civile și politice prevede, printre garanțiile minime ce urmează a fi asigurate oricărei persoane învinuite de săvîrșirea unei infracțiuni, dreptul de a fi informată "prompt și detaliat" asupra acuzației aduse, de a comunica cu apărătorul său și de a fi prezentă la judecarea procesului.

21

Conform dispozițiilor în vigoare în legislația noastră, nu este obligatoriu să se aducă la cunoștința învinutului toate elementele care au condus la punerea sub învinuire, decât după terminarea urmăririi penale. De asemenea, legile speciale, care reglementează materia, nu prevăd nici dreptul învinutului de a comunica cu apărătorul său în faza de urmărire penală, deși art.13 din Constituția română garantează dreptul la apărare în tot cursul procesului penal.

Referitor la dreptul persoanei învinuite de a fi prezentă la judecarea procesului, arătăm că în sistemul procesual al țării noastre nu este obligatoriu ca persoanele arestate preventiv să fie prezente la toate termenele de judecare a procesului.

In sfârșit, există și alte deosebiri, mai puțin importante, datorate conceptului de organizare a sistemului juridic care stă la baza pactelor, diferit în unele privințe de sistemul nostru de drept. Menționăm, spre exemplu, art.9 din Pactul asupra drepturilor civile și politice care prevede dreptul celui arestat sau deținut de a se adresa unui tribunal pentru ca acesta să se pronunțe asupra legalității arestării sau deținerii sale. Este cunoscut că în sistemul legislației noastre, controlul asupra deținerii și arestării preventive în timpul urmăririi penale este de competența Procuraturii.

IV. Din cele de mai sus rezultă că majoritatea deosebirilor între prevederile pactelor și dispozițiile legislației noastre nu au caracter esențial. Unele dintre ele se referă la norme ale dreptului procesual penal și ar putea fi eliminate prin modificarea, în timp, a legislației interne. De altfel, din concepția de reglementare a pactelor rezultă că nu este necesar ca la ratificarea acestora, și cu atât mai mult la semnarea lor, legislația internă a statelor să corespundă integral dispozițiilor lor, iar în articolul 2 din pactul asupra drepturilor economice, sociale și culturale, statele se angajează să ia, în mod progresiv, măsurile

./.

ce se impun, inclusiv cele de ordin legislativ, pentru traducerea în viață a drepturilor și libertăților pe care le consacără.

In același timp, aplicarea unor dispoziții cum ar fi cele privind libertatea de informare sau dreptul fiecărei persoane de a părăsi orice țară, inclusiv pe a sa proprie, este restrînsă de rezerva securității naționale, ordinii publice și bunelor moravuri. In cazul în care statele semnatare, cu toate eforturile depuse, nu sînt în măsură să pună de acord legislația internă cu prevederile pactelor, ele au posibilitatea să formuleze rezerve. Menționăm că nici un articol din pacte nu interzice dreptul statelor de a face rezerve.

V. Elaborarea pactelor a trecut printr-un proces îndelungat, în cursul căruia s-au înfruntat în mod evident poziția țărilor socialiste și cea a statelor occidentale.

Țările socialiste membre ale ONU au militat activ pentru introducerea în pacte a unor norme și principii progresiste cu un larg caracter democratic. O dată cu acordarea independenței țărilor aflate sub dominația colonială și primirea acestora în ONU, tendința de democratizare și orientare a prevederilor pactelor asupra problemelor centrale ale drepturilor omului a căpătat un sprijin substanțial.

In același timp, țările occidentale au tergiversat în permanență elaborarea acestor instrumente de mare rezonanță politică, ridicînd obiecțiuni de ordin formal-juridic. In acțiunile acestor state s-a conturat tendința de a restrînge, pe cît posibil, caracterul democratic al prevederilor pactelor și de a orienta dezbaterile din cadrul ONU asupra chestiunilor privind modalitățile de aplicare a acestora pe plan internațional.

In faza finală de elaborare a pactelor cînd, sub influența statelor socialiste și a țărilor în curs de dezvoltare, în cuprinsul pactelor au fost introduse dreptul popoarelor de a-și hotărî singure soarta și de a dispune de bogățiile și resursele lor naturale, eliminarea tuturor discriminărilor rasiale, recunoașterea și mai ales

garantarea unor drepturi fundamentale pentru toți, țările imperialiste au fost nevoite să renunțe la unele din obiectivele lor și să voteze pentru adoptarea celor două instrumente internaționale, pentru a evita o izolare față de majoritatea covârșitoare a statelor membre ale ONU.

Deosebirea dintre cele două orientări a devenit și mai evidentă după ce pactele au fost deschise spre semnare și ratificare. Din cele 24 de state care au semnat pactele, majoritatea o formează țările socialiste - URSS, Polonia, Iugoslavia, Ucraina și Bielorussia - și țările în curs de dezvoltare, dintre care menționăm: Argentina, Columbia, Uruguay, Honduras, Guineea, Liberia, Cipru și R.A.U. Este de așteptat ca în cursul acestui an, declarat printr-o rezoluție a Adunării generale a ONU "Anul internațional al drepturilor omului" și alte țări în curs de dezvoltare să procedeze la semnarea celor două pacte. Ministerul Afacerilor Externe este informat că, în cursul acestui an, Bulgaria și Cehoslovacia vor semna, de asemenea, cele două pacte.

Dintre țările occidentale au semnat, pînă în prezent, pactele drepturilor omului numai Suedia, Norvegia, Finlanda, Danemarca și Italia. Reprezentanții SUA și Angliei afirmă că guvernele țărilor lor nu intenționează să semneze în acest an cele două pacte, datorită dificultăților de ordin intern și extern pe care le întâmpină în aplicarea prevederilor lor.

La ultima sesiune, Adunarea generală a adresat un apel tuturor statelor membre ale ONU de a analiza posibilitatea semnării pactelor în cursul Anului internațional al drepturilor omului - 1968. Totodată, Secretarul general al ONU a fost însărcinat să prezinte celei de-a XXIII-a sesiuni a Adunării generale a ONU, un raport asupra stadiului în care se află semnarea și ratificarea pactelor drepturilor omului de către statele membre.

Căpătînd adeziunea unui număr tot mai mare de state tinere și independente, semnarea pactelor drepturilor omului devine o acțiune de mare semnificație politică. Ea se înscrie pe linia sprijinirii oricăror măsuri ce tind să asigure un climat de pace și securitate internațională, de afirmare și promovare în viața internațională a tuturor tendințelor progresiste și democratice.

Amintim, de asemenea, că deosebirile dintre dispozițiile celor două pacte și prevederile legislației române nu sînt de natură să afecteze principiile de bază ale sistemului nostru de drept și permit ratificarea celor două instrumente într-un viitor apropiat.

In aceste condiții, considerăm că semnarea Pactului asupra drepturilor economice, sociale și culturale și a Pactului asupra drepturilor civile și politice de către România, corespunde atât politicii noastre interne de respectare și garantare a unor largi drepturi și libertăți democratice tuturor cetățenilor oți și principiilor politicii noastre externe.

VI. Față de cele de mai sus, propunem:

1. Republica Socialistă România să semneze Pactul asupra drepturilor economice, sociale și culturale și Pactul asupra drepturilor civile și politice;

2. Semnarea să aibă loc în cursul anului 1968, declarat „An internațional al drepturilor omului”;

3. Cu ocazia semnării, Republica Socialistă România să facă o declarație privind necesitatea respectării principiului universalității în toate convențiile internaționale multilaterale de interes general;

4. Republica Socialistă România să nu accepte dispozițiile articolului 41 din Pactul asupra drepturilor civile și politice și să nu semneze Protocolul facultativ la Pactul drepturilor civile și politice pentru motivele arătate;

5. In vederea ratificării celor două pacte de către România, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Interne, Procuratura Generală și Institutul de Cercetări Juridice să analizeze modalitatea punerii de acord a prevederilor legislației noastre interne cu dispozițiile pactelor, iar în cazurile în care aceasta nu va fi posibil, să facă propuneri în legătură cu formularea de rezerve din partea țării noastre.